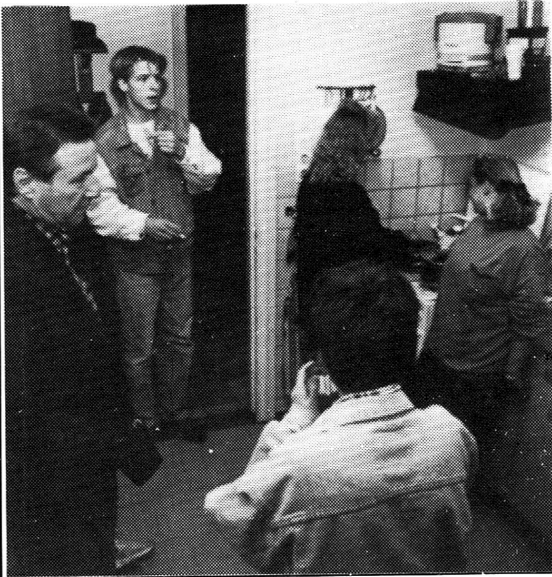

op hun pleegouders.' Enkele jongens en een meisje hebben het gesprek aan de keukentafel gevolgd. Lucas (17), die slechte ervaringen met 'zijn' pleeggezin heeft, vindt het een pluspunt van het Fasehuis dat de periode die je er zult wonen al bij voorbaat vast staat. 'Je weet hier dat je niet drie jaar of langer zult blijven, zoals je in een pleeggezin wel hebt. De tijd hier is niet langer dan een tot anderhalf jaar en dat is te overzien.' Lucas was zes toen zijn ouders gingen scheiden. Hij bleef bij zijn moeder maar kreeg steeds meer problemen met haar vriend, tot hij op zijn veertiende bij zijn vader ging wonen. 'Maar die miste natuurlijk een hele periode, dus dat ging ook niet zo goed. Op mijn vijftiende kwam ik daarom in een pleeggezin. Ik heb het er een half jaar volgehouden en in die tijd ging het niet zo lekker met me:

blowen, drinken, ruziemaken, slaan. Toen: weer naar mijn moeder. Dat ging niet, toen naar de crisisopvang, toen weer naar mijn moeder. Nu zit ik hier. De contacten met mijn vader en moeder zijn redelijk, ik ga wel eens bij ze op bezoek. Ik wil ook weer met de lts beginnen.' Van de verhalen die de jongelui over zichzelf vertellen, is dat van Jan (19) het meest summier. Al heel jong kwam hij in een kindertehuis. 'Omdat er veel problemen waren thuis,' zegt hij kort. 'Daarna heb ik in verschillende jongenshuizen gezeten. Mijn probleem is dat ik soms te veel drink. Gisteren ook nog, ik heb dan geen rem.' Hij heeft het er duidelijk moeilijk mee. 'Maar nu heb ik besloten om er definitief een punt achter te zetten, achter die alcohol. Via het jeugdwerkgarantieplan ben ik bezig met timmeren,

straten, stoepranden leggen. Dat werk bevalt me.'

'Ontsporingen'

Een heel duidelijk toekomstbeeld heeft Richard (18). Hij wil de grafische mts gaan volgen in Zwolle. Hij heeft er enkele jaren 'gewone' mts opzitten en volgt nu de oriëntatie- en schakelopleiding. 'Maar haal dat 'oriëntatie' wat mij betreft maar weg, want ik weet immers al wat ik wil.' Richard had een vader die hem vroeger veel sloeg, 'terwijl mijn zusje nooit iets fout kon doen. We woonden toen in Amerika, mijn moeder is al jong overleden en we hadden een stiefmoeder. Omdat de zaken van mijn vader slecht gingen, kwamen we naar Nederland, naar mijn oma in Amsterdam. Na een tijdje gingen mijn ouders terug, terwijl mijn zus en ik bij mijn oma bleven. Die kon de opvoeding niet aan en toen zijn we naar een pleeggezin gegaan. Ik had te vaak een grote bek en mijn zus en ik kregen daarna een ander pleeggezin, waar we vijf jaar zijn geweest. Over het algemeen ging het goed maar soms ging het ook goed mis. Ik ben er weggegaan voordat het echt fout ging en nu zit ik hier.'

'Je zou ons best mogen vergelijken met een groot gezin'

Opvallend in alle verhalen is, dat de jongeren heel redelijk kunnen praten over hun 'ontsporingen'. Het zijn niet alleen hun ouders of de maatschappij die ze de schuld geven van hun problemen, ook durven ze de vinger op de zere plek bij zichzelf te leggen. Zo ook Monique (18). Haar ouders scheidden toen zij vier was, vader en moeder kregen beiden een nieuwe partner. 'Ik wilde ouder lijken dan ik was. Ik spijbelde, had een grote mond, vond dat mijn zusje werd voortgetrokken. Een paar keer werd ik het huis uitgetrapt en ging ik naar mijn vader, maar toch kwam ik dan na een tijdje weer bij mijn moeder terug. Op mijn zestiende ging ik naar een gemengd internaat in Drenthe. Toen ging het goed, ik had weer contact met mijn moeder en mijn vader.'

'Maatwerk'

Het bevalt Monique goed in het Fasehuis. Zij wil serveerster worden en volgt de lts-consumptieve kant. Zij zit in de dependance en heeft niet meer 24 uur per etmaal, maar alleen overdag begeleiding. 'Ik heb problemen met eten,' vertelt zij

openhartig. 'We moeten allemaal voor onszelf inkopen doen en koken, maar vaak haal ik ongezonde spullen van mijn geld - patat en snoep. Er blijft dan weinig over om eten van te kopen en bovendien heb ik daar ook vaak geen trek in. Nu wordt er binnenkort een menu voor mij opgesteld zodat ik elke dag weet wat ik moet koken.' Het is een voorbeeld van het al eerder genoemde 'maatwerk' dat de leiding de jongelui wil aanbieden. Er is, zeker in de eerste fase waarbij 24 uur per etmaal leiding is, veel aandacht voor de problemen waarmee de jongeren binnenkomen. Soms is er extra aandacht nodig en dat geldt met name als meisjes een incest-verleden hebben of op een andere manier te maken hebben gehad met seksueel geweld. Mentrix Joke Weinans zette daarom, geholpen door het Incesthuis in Groningen waar men over veel deskundigheid beschikt, een gespreksgroep voor deze meisjes op. Inmiddels zijn er al twee groepen afgesloten en enkele meisjes uit die groepen wonen nu zelfstandig. De problemen die zij hadden toen zij in het Fasehuis arriveerden, kunnen zij nu beter aan. Het praten met lotgenoten heeft hen daarbij geholpen.

Nabegeleiding

Wanneer jongelui het stadium hebben bereikt dat zij zelfstandig kunnen wonen, is dat voor de medewerkers van het Fasehuis niet een reden om alle banden te verbreken. Scholten: 'Er is nog nabegeleiding van onze kant. Een paar keer per maand gaat een van ons nog bij onze oud-bewoners langs. Maar we hebben ook contact met jongeren die allang op zichzelf wonen. Ze komen soms als er problemen zijn maar ze waaien ook aan om te vertellen dat het goed met ze gaat.' Als blijkt dat een jongen of meisje echt iets aan het Fasehuis heeft gehad is dat voor de leiding fijn om te horen. Toch houdt Scholten de mening overeind dat de jongeren het uiteindelijk allemaal zelf doen. 'Ze moeten zelf hun kracht en hun eigen redmiddelen ontdekken. Vlak ook de hulp die ze elkaar geven niet uit. Ze kunnen soms heel goed samen praten, nemen elkaar serieus, ondersteunen elkaar. Rouwen is hier heel belangrijk. Niet direct om het verlies van overleden personen, maar meer om het missen van je dorp, je vertrouwde omgeving, rouwen om een jeugd die je nooit hebt gehad. Ik zeg wel eens: de jongelui leren veel van ons, maar omgekeerd leren wij ook veel van de jongeren. Het is onvoorstelbaar hoeveel moed sommigen hebben om dóó te gaan.'

AUKJE MULDER